

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 9. joulukuuta 2019
(OR. fr)**

14462/19

**COAFR 234
RELEX 1112
COHOM 129
COHAFA 106
CFSP/PESC 930
DEVGEN 230**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Kongon demokraattinen tasavalta – Neuvoston päätelmät (9. joulukuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3738. istunnossaan 9. joulukuuta 2019 hyväksymät neuvoston päätelmät Kongon demokraattisesta tasavallasta.

Neuvoston päätelmät Kongon demokraattisesta tasavallasta

1. Kongon demokraattisen tasavallan viime vaalit mahdollistivat maan historian ensimmäisen rauhanomaisen vallansiirron ja avasivat mahdollisuuden vakauteen sekä kestävään ja osallistavaan kehitykseen Kongon demokraattisessa tasavallassa ja koko alueella. Kongon kansa ilmaisi selkeästi halunsa muutokseen osallistumalla vaaleihin. Sen perustellut odotukset on täytettävä.
2. Tasavallan presidentti Félix-Antoine Tshisekedi Tshilombo toi selvästi esiin toiveensa siitä, että Euroopan unioni (EU) pysyy Kongon demokraattisen tasavallan rinnalla tukensa ja sitoutumisensa kautta. EU aikoo jatkaa kumppanuutta Kongon demokraattisen tasavallan kanssa ja pysyä sen ensisijaisena keskustelukumppanina, ja EU muistuttaa tukeneensa aina Kongon kansaa. Avoin ja rehellinen poliittinen vuoropuhelu Kongon viranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan edustajien ja poliittisten toimijoiden kanssa mahdollistaa sen, että voidaan määritellä yhdessä vastavuoroiset sitoumukset, jotka ohjaavat EU:n toimia uudistusohjelman tukemiseksi. EU voi tältä pohjalta toimia rakentavasti Kongon demokraattisessa tasavallassa. Se arvioi säännöllisesti kumppanuuden kehittymistä.

3. EU on tyytyväinen ensimmäisiin poliittisia jännitteitä lievennyttäviin ja demokraattisen toimintatilan laajentamiseen tähtääviin toimenpiteisiin ja kannustaa Kongon viranomaisia jatkamaan ponnistelujaan, vaikka suuria haasteita onkin vielä jäljellä. EU panee tyytyväisenä merkille presidentin antamat sitoumukset maan vakauttamiseksi oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien edistämisen ja suojelun, mukaan lukien sukupuolten tasa-arvo ja naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, rankaisemattomuuden ja korruption torjunnan sekä turvallisuustilanteen parantamisen kautta. EU jatkaa tilanteen seuraamista ja on edelleen valmis tukemaan institutionaalisia uudistuksia näillä aloilla. Ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden lukuisat loukkaukset sekä väkivalta, myös seksuaalinen väkivalta, jatkuvat, mikä edellyttää asianmukaisia oikeudellisia toimia.
4. Pääministeri Sylvestre Ilunga Ilunkamban johtama hallitus on laatinut presidentti Tshisekedin antamien sitoumusten pohjalta hallituksen kunnianhimoisen uudistusohjelman. Viranomaisilla on kuitenkin yhä edessään merkittäviä haasteita, myös hallinnon alalla, muun muassa sitkeä korruptio, rahanpesu, omistusoikeuden loukkaaminen ja julkisten varojen väärinkäyttö sekä näiden vaikutus maan kehitystavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien resurssien käyttöönottoon. Edistyminen näillä aloilla auttaisi lieventämään sosiaalisia, taloudellisia ja poliittisia jännitteitä. EU on tältä osin valmis tukemaan Kongon viranomaisia ja kannustaa niitä ottamaan kaikki asiaankuuluvat toimijat, erityisesti poliittiset puolueet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, naiset ja nuoret, uskonnolliset järjestöt ja yksityisen sektorin, mukaan uudistusten kehittämiseen ja täytäntöönpanoon.

5. Demokratian lujittamiseksi, vakauden takaamiseksi ja tulevien vaalien määräaikoja ajatellen EU kehottaa uudistamaan osana osallistavaa ja uskottavaa prosessia demokratian ja vaaliprosessit takaavat instituutiot, erityisesti perustuslakituomioistuimen ja riippumattoman kansallisen vaalilautakunnan. Tulevien vaalien avoimuus ja uskottavuus sekä kaikkien väestöryhmien, myös nuorten ja naisten, osallistuminen ovat olennaisen tärkeitä Kongon demokraattisen tasavallan vakauden vahvistamiseksi.
6. EU korostaa kansalaisyhteiskunnan perustavanlaatuisia panostuksia Kongon demokraattisen tasavallan yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään sekä roolia, joka kansalaisyhteiskunnalla on jatkossakin oltava. EU tukee sitä edelleen ja pysyy sen rinnalla.
7. EU muistuttaa myös naisten keskeisestä roolista rauhanrakentamisessa, jotta varmistetaan kriisistä irtautumisprosessin kestävyys, kuten YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1325 korostetaan. EU kannustaa Kongon viranomaisia täyttämään maan vakauttamista koskevat sitoumuksensa toteuttamalla kaikki toimenpiteet sen varmistamiseksi, että naiset, myös seksuaalisesta väkivallasta selvinneet ja maan sisällä siirtymään joutuneet, osallistuvat tasavertaisesti rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen. EU kannustaa Kongon viranomaisia tehostamaan konflikteihin liittyvän seksuaalisen väkivallan ehkäisemistä.

8. Maan itäosissa, erityisesti Pohjois-Kivun, Etelä-Kivun ja Iturin maakunnissa, turvattomuus ja epävakaus, valtion viranomaisen poissaolo tietyiltä alueilta sekä aseellisten ryhmien mutta myös valtion virkamiesten tekemien ihmisoikeusloukkausten suuri määrä aiheuttavat edelleen huolta. Viranomaisten on toteutettava lisätoimia erityisesti aseellisten ryhmien torjumiseksi. EU kannustaa Kongon viranomaisia jatkamaan osallistavalla ja avoimella tavalla aseistariisunta-, demobilisaatio- ja yhteiskuntaan sopeuttamisprosesseja mukauttamalla ne tarpeita ja toimintaympäristöä vastaaviksi, soveltamalla muitakin kuin puhtaasti sotilaallisia ratkaisuja, antamalla kansalaisyhteiskunnalle, naisille ja väestön sosioekonomiselle integroitumiselle tärkeän roolin sekä tekemällä yhteistyötä Kongon demokraattisessa tasavallassa toteutettavan Yhdistyneiden kansakuntien vakauttamisoperaation (MONUSCO) ja alueen maiden kanssa. EU tukee viranomaisia näissä pyrkimyksissä.
9. Turvallisuusalan uudistus, joka on myös ratkaisevan tärkeä, on toteutettava rakentavalla, realistisella tavalla ja asteittain, jotta voidaan varmistaa poliisi-, puolustus- ja oikeusalan rakenteiden nykyaikaistaminen ja ammattimaistaminen.
10. EU tukee Kongon viranomaisten näillä aloilla toteuttamia toimia, joilla edistetään rauhaa, turvallisuutta, oikeusvaltiota ja valtiovallan palauttamista koko maahan, ja korostaa, että uudistuksiin on sitouduttava aidosti. YK-järjestelmä ja erityisesti MONUSCO-operaatio ja YK:n yhteinen ihmisoikeustoimisto, joiden toimintaa EU pitää myönteisenä, ovat tärkeitä tekijöitä tämän tuen antamisessa.
11. EU kehottaa Kongon viranomaisia tehostamaan toimia rankaisemattomuuden torjumiseksi, niin että vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneet saadaan oikeuden eteen. Tämä on välttämätöntä luottamuksen palauttamiseksi ja väestön tuen saamiseksi.

12. Joulukuussa 2018 antamansa sitoumuksen mukaisesti EU on tarkastellut uudelleen kongolaisiin henkilöihin kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä. EU on päättänyt tarkistaa niitä, aikoo tarkastella niitä uudelleen ja on valmis mukauttamaan niitä ottaen huomioon Kongon demokraattisen tasavallan tilanteen.
13. Presidentti Tshisekedin pyrkimykset alueellisen rauhanyhteistyön vahvistamiseksi ovat vakauden ja kestävän kehityksen tae. EU tukee edelleen Kongon demokraattista tasavaltaa ja sen naapurimaita alueellisen yhdentymisen edistämiseksi ja niiden vastavuoroisten poliittisten sitoumusten täytäntöön panemiseksi, joita on annettu esimerkiksi vuoden 2013 Addis Abeban puitesopimuksessa tai muissa alueellisissa puitteissa, kuten Suurten järvien alueen kansainvälisessä konferenssissa.
14. Osa Kongon väestöstä kärsii edelleen erityisen paljon huolestuttavasta humanitaarisesta tilanteesta, jota luonnehtivat muun muassa merkittävä elintarvike- ja ravitsemuskriisi sekä maanosan suurimpiin kuuluva väestön siirtyminen maan sisällä, mikä johtuu etenkin maan itäosan erittäin epävakaaasta turvallisuustilanteesta. Ebolan ja tuhkarokon kaltaisten epidemioiden jatkuva leviämishuoli lisää humanitaarista apua tarvitsevien ihmisten haavoittuvuutta. EU tukee edelleen Kongon demokraattista tasavaltaa tällä alalla antamalla humanitaarista apua ja tukemalla terveydenhuoltojärjestelmien vahvistamista. Se on tältä osin tyytyväinen presidentin ja hallituksen sitoumukseen puuttua humanitaariseen tilanteeseen ja sen perimmäisiin syihin.

15. EU aikoo Kongon altaan metsäalueen kumppanuudelle antamansa tuen tavoin jatkaa ja syventää yhteistyötään ja tiivistä vuoropuheluaan Kongon demokraattisen tasavallan kanssa ilmastonmuutoksen torjunnan, ympäristön ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen sekä luonnonvarojen avoimen ja kestävä hoidon alalla, mukaan lukien niiden laittoman hyödyntämisen ja kaupan torjunta. Nämä haasteet tarjoavat Kongon väestölle myös mahdollisuuksia, jotka liittyvät erityisesti elintarviketurvaan, vihreään talouteen ja työpaikkojen luomiseen.
16. EU tukee vastavuoroisten sitoumusten pohjalta myös viranomaisten toimia, joilla pyritään lujittamaan makrotaloudellista kehystä, niiden sitoutumista uudelleen Kansainväliseen valuuttarahastoon, parantamaan julkista varainhoitoa, torjumaan korruptiota ja parantamaan liiketoimintaympäristöä, mukaan lukien vilpillisen kilpailun torjunta ja yritysten yhteiskuntavastuun edistäminen, jotta voidaan helpottaa oikeudenmukaisella ja kestäväällä tavalla eurooppalaista yrittäjyyttä ja eurooppalaisia investointeja, joilla tuetaan Kongon köyhyyden vastaista strategiaa sekä kestävää ja osallistavaa kasvua.
17. EU jatkaa tiivistä koordinoitua Yhdistyneiden kansakuntien, Afrikan unionin ja niiden alueellisten järjestöjen ja mekanismien kanssa, joiden jäsen Kongon demokraattinen tasavalta on, sekä alueen maiden ja kaikkien kansainvälisten kumppaniensa kanssa tukeakseen rauhan, vakauden sekä kestävä ja osallistavan kehityksen lujittamista Kongon demokraattisessa tasavallassa.